

Dato: 13. januar 2011

Naturstyrelsen

Pr. E-post

Høring over ændring af anmeldelsesordningen efter naturbeskyttelseslovens § 19 b og skovlovens § 17

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her høringssvar til udkastet.

Udgangspunkt

Udgangspunktet for vores overvejelser er på den ene side, at habitatdirektivet ikke fastsætter en bagatelgrænse for kumulative effekter. Men i høj grad også på den anden side, at det i den praktiske forvaltning er nødvendigt at betragte arealanvendelsen i oplandet til et natura 2000 område, i et helhedsperspektiv.

Vi har derfor forståelse for, at der er behov for en fleksibilitet i den praktiske forvaltning.

Vores konkrete udgangspunkt er derfor, at vurderingen af næringsstof-effekten af genopdyrkning af MVJ arealer skal ses i sammenhæng med udviklingen og målsætningen for det pågældende natura 2000 område.

Den forøgelse af næringsstofbelastningen, som genopdyrkning af et MVJ område vil indebære, skal derfor mødes med en tilsvarende reduktion, igennem udmøntning af natura 2000 planen eller vandplanen for det pågældende område.

Selvom påvirkningen som følge af genopdyrkning – som det også fremgår af udkastets definition på diffus udvaskning – ikke i sig selv må kunne medføre en målbar effekt i det pågældende natura 2000 område, skal påvirkning således medtages i indsatsbehovet for området, for at sikre overensstemmelse med direktivets bestemmelser om kumulative effekter.

Vi er som følge af dialog med styrelsen opmærksomme på, at genopdyrkning / merbelastning med næringsstoffer kun vil kunne finde sted indenfor rammerne af den kommende bekendtgørelse, såfremt der i området ses en faldende næringsstof-påvirkning. Merbelastningen som følge af genopdyrkingen vil således kunne siges ikke at være i modstrid med opnåelsen af en gunstig bevaringsstatus, men "kun" at bremse hastigheden hvormed der opnås en gunstig bevaringsstatus.

Omvendt vil genopdyrkning / merbelastning således ikke kunne finde sted i områder med voksende næringsstofbelastning, fordi merbelastning her vil modvirke opnåelse eller sikring af en gunstig bevaringsstatus.

Problematikken omkring MVJ aftalernes ophør

Danmarks Naturfredningsforening har i en række klager til Naturklagenævnet kæmpet for bi-beholdelse af MVJ arealer med vedvarende græs indenfor Natura 2000 områder med afvanding til ferske, brakke eller salte recipienter i ugunstig bevaringsstatus.

Baggrunden har været, at det ikke skal komme (i forvejen overbelastede) vandområder til skade, at man fra myndighedernes side ikke har villet stille krav om blot tilnærmelsesvis tilstrækkelige nedbringelser af udvaskningen af næringsalte fra landbrug med afvanding til de pågældende områder.

Det er vores opfattelse, at der er en kommunal "frygt" for at skulle blive gjort erstatningspligtige for potentielle tab hos landmænd, der – til dels med rette – kan føle sig bondefanget af de ofte 5 og 10årige MVJ aftaler.

For at ridse status op for praksis på området vil DN gerne erindre om

- at et antal kommuner i en række tilfælde efter DNs vurdering har tilsidesat god forvaltningsskik ved enten ikke at have svaret landmanden indenfor 4 ugers svarfristen eller ikke have svaret indenfor de udbedte yderligere 6 måneders sagsbehandlingstid. I alle tilfælde har NKN udtalt om sager af denne type: "Kommunalbestyrelsens manglende reaktion har karakter af en ikke-afgørelse, der ikke kan påklages" – et spørgsmål og en forvaltningsskik, som DN vil gå videre med til Tilsynsrådene.
- der endnu ikke eksisterer et hverken nationalt, regionalt eller kommunalt varslingsystem, der automatisk varsler en § 19 b anmeldelse, når gældende MVJ aftaler udløber, trods berettiget forventning om at arealerne i mange tilfælde omlægges, genopdyrkes eller anvendes på anden måde, der i alle tilfælde leder til øget næringsstofudvaskning.
- for 1000 ha MVJ, hvis aftaler udløb med udgangen af 2009, omkring Stadil og Vest Stadil Fjorde har Ringkøbing-Skjern Kommune således reelt kun kendskab til status for de 600ha, mens DN har rejst tvivl om de resterende arealers fortsatte eksistens som græsarealer – i øvrigt en sag, der har været vundet tidligere i NKN.
- som eksemplificeret i Tjele Gods sagen om 600 ha MVJ, der ønskedes genopdyrket, og som blev vundet af DN to gange i NKN, stiller det retssikkerhedsmæssigt landmænd forskelligt i forhold til krav om reduktion i udvaskningen af næringsstoffer alt afhængig af om de kommer først med en aftale med kommunen efter § 19 e, der binder de senere ansøgere strammere, da der nødvendigvis skal mere til, når man i tilfældet Tjele Gods accepterer en merudvaskning på ca. 25tons pr. år til slutrecipienten.
- Naturklagenævnet har klart og tydeligt fastslået at selv en merbelastning på 500kg N ud af en samlet belastning på 2100 tons N til Hjarbæk Fjord er uacceptabel, når såvel arter på udpegningsgrundlaget som slutrecipienten er i ugunstig bevaringsstatus (NKN-136-00034).
- I samme NKN afgørelse, hvor 9 af nævnets 10 medlemmer giver DN medhold i en klage om 40 ha MVJ, påberåbes desuden forsigtighedsprincippet afledt af EF domstolens sag C-127/02 af 7. september 2004 ("muslinge-dommen")

Kommentarer til udkastet til bekendtgørelsen

Generelt

Med det foreliggende udkast løses kommunernes og landmændenes problem, f. sa. muligheden for at genopdyrke MVJ aftaler, hvis næringsbidrag er så lille, at udvaskningen ikke i sig selv vil kunne medføre en målbar effekt, jf. bkg. § 2 stk. 3 og stk. 4.

Problemerne med at "ikke-afgørelser" ikke kan prøves af anden myndighed, løses imidlertid ikke.

Der vil således i realiteten ikke være mulighed for at prøve de sager, hvor myndigheden efter § 2 stk. 3 og stk. vurderer, at genopdyrkning kan finde sted, og derfor undlader at reagere indenfor 4 uger – men hvor en interesseorganisation vurderer, at der *vil* være tale om en væsentlig påvirkning af et natura 2000 område.

En oplagt måde at løse problemet på vil være at fastsætte bestemmelse om, at kommunen SKAL reagere indenfor 4 uger i alle sager efter anmeldelsesordningen.

Dette vil både sikre offentlighed om alle vurderinger, og fjerne alle problematikker omkring "ikke-afgørelser".

Det er vores vurdering, at det ikke vil indebære en væsentlig forøget arbejdsbyrde for kommunerne, idet de helt åbenlyse uproblematisk sager vil kunne behandles som et kortfattet standardsvar fra kommunen.

De problematiske sager er kommunen i forvejen forpligtet til at behandle efter de øvrige bestemmelser i lovens § 19.

Vi er opmærksomme på, at dette forslag vil indebære en lovændring – en ændring af naturbeskyttelseslovens § 19 b stk. 4).

Konkret til bestemmelserne i udkastet

§ 2 stk. 3

Det bør i bestemmelsen præciseres, at vurderingen skal tage udgangspunkt i det pågældende områdes bevaringstilstand, herunder at et merbidrag som følge af genopdyrkning kun kan finde sted, såfremt næringsstofbelastningen af området er faldende.

I afsnittet "...lægge til grund, AT den ændrede..." bør være "...lægge til grund, OM den ændrede..."

Ved vurderingen skal det således lægges til grund OM den ændrede drifts eventuelle bidrag til den diffuse udvaskning vil opvejes af en generel reduktion – ikke AT det eventuelle bidrag vil opvejes af en generel reduktion.

§ 2 stk. 4

Det bør i bestemmelsen præciseres, at vurderingen skal tage udgangspunkt i det pågældende områdes bevaringstilstand, herunder at et merbidrag som følge af genopdyrkning kun kan finde sted, såfremt næringsstofbelastningen af området er faldende.

I afsnittet "...lægge til grund, AT den ændrede..." bør være " "...lægge til grund, OM den ændrede..."

Ved vurderingen skal det således lægges til grund OM den ændrede drifts eventuelle bidrag til den diffuse udvaskning vil opvejes af en generel reduktion – ikke AT det eventuelle bidrag vil opvejes af en generel reduktion.

Med venlig hilsen

Jan Pedersen og Bo Håkansson
jap@dn.dk boh@dn.dk

Kopi:
Folketingets Miljø- og planlægningsudvalg
Folketingets Fødevarerudvalg
Landbrug & Fødevarer